

**Heel lang geleden, in een sterrenstelsel
hier ver, ver vandaan...**

PROLOOG

BESPIN, NU

De donkere hemel strekte zich tot in het oneindige uit rond Cloud City. Koninkrijken van stapelwolken deinden in de paarsblauwe nevel beneden en weken nu en dan uiteen, waardoor de twinkelende lichtjes van Ugnorgrad zichtbaar werden.

Protocoldroïde DRX-7 grinnikte inwendig. Het was een goede dag geweest. Impresario Calrissian had een complete diplomatieke brigade van jonge Twi'leks vermaakt, en de kleintjes waren enthousiast en leergierig geweest – hadden zelfs veel vragen gesteld. En natuurlijk had het nieuwe hoofd van Calrissian Enterprises, met de hem kenmerkende charme, die graag willen beantwoorden. Dat betekende dat er een hele hoop vertaald moest worden, en met meer dan vier miljoen talen tot zijn beschikking vond DRX vertalen het leukste onderdeel van de taken van een protocoldroïde.

Waarom ligt Cloud City in de wolken? vroeg een klein meisje met lange wimpers en haar twee lekku in een duizelingwekkende krul op haar hoofd gedraaid.

Deze wel heel basale vraag zou normaal hebben geleid tot een vermoeide blik of een sarcastische reactie van de impresario. Hij zou die laatste uitspreken met een innemende glimlach, en de

glans van die volmaakte tanden zou op de een of andere manier elk idee van minachting tenietdoen. DRX had zich zelfs afgevraagd of dat zou gebeuren en of het meisje dan op de een of andere manier beledigd zou zijn. Dan zou hij in de diplomatieke tweede versnelling moeten om te zorgen dat ze zich niet meer ongelukkig voelde, en dát vond DRX het minst leuke onderdeel van de taken van een protocoldroïde.

‘Beena,’ had een van de Twi’lek-bewakers gezegd, met een lichte dreiging in haar stem, ‘de geschiedenis van Cloud City hebben we gehad tijdens de vlucht hierheen; ik weet zeker dat meneer Calrissian belangrijkere zaken te behandelen heeft.’

‘Helemaal niet,’ had Calrissian haar met een opgewekt lachje onderbroken nog voordat DRX klaar was met vertalen. ‘Ik ben technisch gezien niet eens meer de baron administrateur. Maar ik mag nog wel in het chique huis wonen.’ Hier was zijn grijns nog vriendelijker geworden. ‘Maar hoe dan ook, wat kan er belangrijker zijn dan kennis overbrengen aan de toekomstige generaties van onze vrienden de Twi’leks?’

En toen had de bewaker, Kaasha Bateen heette ze, de impresario een blik toegeworpen die volgens DRX vrij zeker betekende dat ze sceptisch was maar zich mogelijk ook tot hem aangetrokken voelde. Maar Calrissian leek het niet gemerkt te hebben en stak van wal in een langdurige en indrukwekkend gedetailleerde weergave van de wederwaardigheden en avonturen van de nietige Ugnaughts, de oorspronkelijke grondleggers van Cloud City, en hun partnerschap met de Corelliaanse ruimteontdekkingsreiziger Ecclessis Figg.

De oogjes van de Twi’leks schitterden toen Calrissian uitvoerig over zijn eigen escapades vertelde. Zelfs Kaasha Bateen, die met haar armen voor haar borst gekruist had gestaan, haar mond naar een kant van haar gezicht getrokken, leek helemaal op te gaan in het verhaal, en corrigeerde DRX zelfs bij een bepaald vertaalpro-

bleem. (Dat was een kwestie van interpretatie, zoals de meeste vertaalproblemen, en DRX had ervoor gekozen toe te geven en zich niet in een langdurige discussie over alle nuances te storten. Hij hield sowieso wel van een flinke uitdaging.)

En nu waren de kleintjes allemaal ingestopt in hun slaapcabines en schoof de Bespin-nacht langzaam langs de hemel. DRX was alleen, slechts vergezeld door het zachte zoemen van Cloud City en af en toe een bliep of een snorrend geluid uit de gaswinningsinstallaties vlakbij. Elk moment kon de Bespin Wing Guard langszoeven in hun oranje dubbele wolkenwagens om te zorgen dat de stad veilig was.

Eigenlijk, bedacht DRX, hadden ze al langs geweest moeten zijn. Hij stond precies veertien minuten en negenentwintig seconden bij de reling van zijn favoriete platform. Het was dertien over negen.

Hij keek naar buiten in het invallende donker; er bewoog niets, er knipperden geen lichten.

Vreemd.

Misschien weet meester Calrissian wat er aan de hand is, dacht DRX. Hij riep hem op via de comm en kreeg onmiddellijk een kort antwoord van Lobot, de computerverbindingsofficier van de stad: Calrissian is bezig. Geef boodschap door via mij, DRX.

Hoe onbeleefd, dacht DRX. Statuscheck Bespin Wing Guard, berichtte hij terug.

En toen: niets. De ene minuut na de andere ging voorbij zonder antwoord.

Uitermate vreemd.

Hij draaide zich weer naar de nachtelijke hemel, de wolken, de sterren ver weg, en deed toen een stap achteruit, zijn armen omhoog. Aan de rand van het platform stond een lange figuur in een donkergroene cape met capuchon.

‘Gegroet,’ zei DRX. ‘Ik ben protocoldroïde DRX-7, tot uw dienst.’

Hij had helemaal geen zin om zich in dienst te stellen van deze vreemde, die tenslotte zonder enig geluid en zonder waarschuwing was verschenen en geen zier leek te geven om de basale normen van fatsoenlijke interactie. Maar regels waren regels.

‘Kan ik vanavond iets voor u doen?’ vroeg DRX, toen er een paar tellen voorbij waren gegaan zonder dat er een antwoord kwam op zijn inleidende begroeting.

‘O, absoluut,’ zei een gruisige stem.

De vreemde deed iets met zijn handen en DRX voelde hoe al zijn raderen, bedrading en synapsen zich tegelijkertijd spanden. De wereld werd bedekt door een wazig rood. En toen was alles heel eenvoudig: hij moest doden.

De weidse avondhemel, het krielande sterrenstelsel daarachter, de miljarden bliepjes en klikjes van Cloud City: alles spiraalde naar elkaar toe en loste op in één bonzende behoefte. Ergens in dat complex bevond zich impresario Calrissian. Waarschijnlijk slapend in zijn vertrek. *Perfect*, dacht DRX. Een stemmetje riep vanuit de diepten van zijn programmering, een begrip, een wanhopig geloei, één woord: *Nee*. Maar het was te ver en te klein om zich mee bezig te houden, en DRX had één missie: *Doden. Dood*.

Hij ging op pad, zich nauwelijks bewust van de donkere figuur die vlak achter hem aan sloop. Hij kwam in de felverlichte gangen van de centrale doorgang, sloeg af naar een zijgang die gereserveerd was voor personeel en administrateurs, en jachtte langs die-naars, soldaten en casinodroïden tot hij bij de schemerdonkere zijingang van het paleis van de baron administrateur kwam.

‘Protocoldroïde DRX-7 voor de impresario,’ zei DRX tegen de twee bewakers. ‘Met een gast.’

Ze salueerden, staptten opzij en de brede deur schoof open. DRX snorde naar binnen en navigeerde snel door de smalle achtergangen, langs de keuken, en naar een fraaie voorkamer waar Calrissian gasten ontving.

Dood.

Een eenvoudige, schrille opdracht die onophoudelijk door hem heen bonsde.

Dood.

En dat zou hij doen, dat zou hij doen. Maar eerst moest hij naar Calrissian, en dat zou moeilijk worden: Lobot stapte van achter een gordijn tevoorschijn, zijn gezicht gegroefd onder zijn kale hoofd, het rode licht van zijn cyborg tech-hoofdset knipperde in de schaduw.

Lobots gezichtsuitdrukking betekende teleurstelling en toorn, wist DRX, en van ergens uit de diepte kwam een herinnering boven: hoe kapot DRX ervan zou zijn geweest als die gezichtsuitdrukking een keer tegen hem gericht zou zijn. De herinnering werd gevolgd door diezelfde dringende kreet van ver weg: *Nee!* Maar de roep was nog te klein om acht op te slaan, vooral nu de boel verhit raakte en de oplossing voor zijn drang, de enige manier om zijn honger te stillen, zo dichtbij was.

Toen ving Lobot een glimp op van degene die DRX had gevolgd als een schaduw, en zijn gezichtsuitdrukking ging van geërgerd naar geschokt, en verhardde zich toen snel tot woede. Lobot deed een stap in zijn richting en DRX zwaaide een arm naar voren en gaf de verbindingsofficier een dreun in zijn gezicht, waardoor die viel.

Dood.

Maar niet deze, deze was niet zijn doelwit. DRX schoot naar voren naar de deur, naar Calrissian, naar het antwoord op de dwingende behoefte aan bloed in hem. En kwam tot stilstand. Lobot had hem bij zijn enkel. Hij liet niet los. Verduivelde cyborg.

DRX wilde hem nog een keer een dreun geven (*Nee!* schreeuwde het stemmetje in hem, *nee!*) toen er een ontploffing klonk waardoor de ruimte verlicht werd en Lobot bewusteloos vooroverzakte. De figuur leek gewikkeld in een soort waas, alsof de

atmosfeer zijn donkere gewaad in wolken hulde. Hij liet een oude keizerlijke blaster zakken en gaf die toen aan DRX.

Dood.

De blaster stond op verdoven, maar dat zou voldoende zijn. Het zou een begin zijn. En toen vloog de deur open en kwam de impresario zelf naar buiten stormen. Het enige wat hij droeg was een handdoek, maar in elke hand had hij een blaster. DRX wachtte niet, vuurde een keer, raakte Calrissian in zijn schouder, en nog een keer; het tweede schot blies hem naar achteren tegen de muur. En toen kwam de hele wereld knetterend tot leven doordat een rode scherf licht langssuisde, en toen nog een.

De Twi'lek: Kaasha Bateen. Ook gekleed in een handdoek, ook gewapend, en wild om zich heen schietend, tanden op elkaar geklemd. Het derde schot vloog in de richting van DRX en trof doel, en de ruimte tolde om hem heen toen hij achteroverstruikelde en in elkaar gezakt bleef liggen.

Dood, raasde de stem, maar nu iets zachter, en de andere stem, de diepere, was gegroeid, sterker geworden: *Nee!*

DRX keek net op tijd op om te zien hoe de Twi'lek-vrouw achterover werd gegooid door een schot van de schimmige vreemde, die vervolgens naar de twee in elkaar gezakte lichamen liep en een ijzingwekkend hees kakelend lachje liet horen.

De *dood*-stem was nu nog maar een fluistering, en al het andere in DRX schreeuwde *Nee!* toen weer een schot van de blaster door de nacht weergalmde.

DEEL EEN

CHANDRILA, NU

‘... voor prinses Leia Organa, dringend bericht. Dringend bericht voor prinses Leia Organa. Antwoord, alstublieft. Dringend...’

‘Hngh...’ Han Solo werd wakker met een klein wit voetje in zijn gezicht en een irritante droïdestem in zijn oor. ‘Wat?’ Het voetje hoorde bij het lichaampje van Ben Solo, die gelukkig sliep voor wat de eerste keer in dagen leek. Han sperde zijn ogen wijd open. Zou het kind wakker worden?

‘Ik zal onmiddellijk de holo van kanselier Mon Mothma doorgeven,’ dreunde Leia’s protocoldroïde T-2LC.

‘Wat? Nee!’ Han ging rechtop zitten, waarbij hij probeerde Ben niet te veel te bewegen. Zijn bovenlijf was bloot en zijn haar stond ongetwijfeld in acht verschillende richtingen. Zijn gezicht was vast helemaal gekreukeld. Hij had onder normale omstandigheden al niet veel zin om met Mon Mothma te praten, laat staan halfnaakt en met een slaaphoofd.

‘U antwoordde, *Wat*, meester Solo,’ antwoordde T-2LC. Hij stond veel te dichtbij. Droïden hadden geen gevoel voor grenzen, vooral protocoldroïden. ‘Derhalve heb ik...’

‘Leia?’ zei een stem terwijl de kamer verlicht werd door de spookachtig blauwe holo-projectie.

Ben bewoog en gaf Han een schop in zijn gezicht.

‘O,’ zei Mon Mothma, turend naar de projectie die werd verstuurd naar waar zij ook was. ‘Het spijt me, generaal Solo.’

‘Ik ben geen generaal meer,’ bromde Han en probeerde zacht te praten.

Mon Mothma knikte. ‘Daar ben ik me van bewust.’ Han vond toch al dat ze een soort spookachtige aanwezigheid was met al die wijde flodderjurken en die afstandelijke blik van haar. Dat ze nu een doorzichtige blauwe holoform was versterkte dat alleen maar. ‘Het is mijn gewoonte om veteranen bij hun rang te noemen, ongeacht hun status.’

‘Oké,’ zei Han.

‘Leia in de buurt?’

‘Ik zou haar voor u kunnen halen,’ stelde T-2LC voor, en draaide zich een beetje zodat het heldere hologram van Mon Mothma op Bens slapende gezicht landde.

‘LC!’ snauwde Han.

Bens ogen vlogen open en hij zag een glanzende blauwe vorm om zich heen dansen. Hij barstte in huilen uit. Han schudde zijn hoofd; dat kon je het kind niet kwalijk nemen, eigenlijk – Han had waarschijnlijk hetzelfde gedaan als hij opeens wakker was geworden en ontdekt had dat hij omgeven was door Mon Mothma als gloeiende wolk. En dat was in zekere zin ook bijna gebeurd, nu hij erover nadacht. ‘Sst, kom maar hier, jochie.’ Hij stak zijn handen onder de armpjes van zijn zoon en trok hem overeind zodat Ben tegen zijn borst snikte. Han voelde het kleine hartje rikketikken terwijl Ben snotterde en snuifte.

‘*Waarom heb je dat niet meteen gedaan?*’ fluisterschreeuwde Han.

‘Het spijt me, meneer. Mijn programmering geeft aan dat ik

zodra er een urgent bericht wordt ontvangen onmiddellijk het dichtstbijzijnde lid van het huishouden dien te waarschuwen, en in dit geval...'

'Oké, kop dicht, LC. Ga Leia zoeken.'

'Zoals u wenst, meneer.'

'Wacht even, LC,' zei Mon Mothma. Han trok een wenkbrauw op bij de strengheid in haar stem. 'Generaal Solo, mag ik u het inderdaad ongevraagde advies geven niet zo bruusk om te gaan met uw droïden? Tenslotte staan ze volledig in dienst van ons aller veiligheid en comfo...'

'Nee,' zei Han.

'Pardon?'

'U vroeg of u me ongevraagd advies mocht geven en ik heb uw vraag beantwoord.'

'Ik begrijp het.'

'U komt mij niet in mijn éigen huis vertellen hoe ik mijn...'

'Ik ben absoluut niet in uw huis, en ik zou bovendien...'

'U weet best wat ik bedoel,' snauwde Han. Ben, die net was opgehouden met snikken en alleen nog maar zachtjes jammerde, begon weer opnieuw te brullen. 'Lekker dan! Bedankt hoor, Uwe Mothheid. U hebt vanochtend echt enorm geholpen.'

Mon Mothma kneep haar ogen tot spleetjes, blies vinnig wat lucht uit en gebaarde toen naar T-2LC. 'Ik wens u goedendag,' zei ze hoofdschuddend terwijl de droïde wegzwalkte, waarbij hij onderweg het spookachtige blauwe licht over de muren klotste.

'Hoe durft ze,' mompelde Han, en hij drukte de nog steeds huilende Ben tegen zijn borst terwijl hij zich van de bank hees. 'Oef.' Een pijnscheut zeurde in zijn onderrug. Oude oorlogswonden. Of gewoon ouderdom. Of allebei. Lekker dan. Het holo-scherf aan de andere kant van de kamer zei dat het 0430 was. Hij had een hele serie saai vergaderingen vandaag, als start van een week van plannen en voorbereiden voor de inwijdingsbijeen-

komst van de Commissie Piloten van de Nieuwe Republiek, waarvan Han knarsetandend het leiderschap had geaccepteerd – hij probeerde er nog steeds achter te komen hoe hij zich daar in had laten luizen. Han haatte plannen maken. Hij haatte ook voorbereidingen treffen. Maar wat hij vooral het allermeeste haatte, naast misschien het Keizerrijk zelf, was vergaderen. En nu was het Keizerrijk al meer dan twee jaar weg, de restanten van de vloot waren uit de hemel boven Jakku gebombardeerd precies op het moment dat Ben geboren werd, en dat zorgde ervoor dat vergaderen op de eerste plek kon komen te staan van de lijst van Dingen die Han Haat.

En als er één ding was waar deze ontluikende republiek van hield, was het vergaderen.

Bens gesnik was weer overgegaan in zachtjes jammeren en veranderde nu in snurken. Han legde hem heel voorzichtig op de bank en ging naar de aanrecht aan de andere kant van de kamer. ‘Kriff,’ fluisterde hij toen een van de cyrilform cambiblokken van zijn zoon, en daarna nog een, zich in zijn voet boorde. ‘Kriff kriff!’ Hij keek om naar de bank, maar Ben werd niet wakker.

‘Caf,’ mompelde Han tegen BX de keukendroïde. De fotoreceptors lichtten op als antwoord. De betweterige stem van Mon Mothma weergalmde in zijn hoofd: *Tenslotte staan ze volledig in dienst van ons aller veiligheid en comfort.* ‘Alsjeblieft,’ voegde hij er knarsetandend aan toe.

‘Onmiddellijk, meester Solo! Het is me een groot genoegen u van dienst te kunnen zijn.’

BX-778, een gloednieuwe culinaire septoïde droïde derde klasse, werd verondersteld een deskundige gourmetchef te zijn in meer dan vijftienduizend verschillende soorten keukens (hoewel dat nog maar te bezien was). Hij was ook veel te enthousiast over zijn baan. Anders dan de oude WED-septoïde reparatiedroïden die de keizersgezinden gebruikten op hun kantelen, had BX-778 een

rond hoofd dat tussen zijn zeven armen geplant was. En omdat hij een huishoudunit was, hadden Lando's griezelige genieën van Calrissian Enterprises, of misschien had Lando het zelf gedaan, BX-778 van een persoonlijkheid voorzien. Tot op zekere hoogte.

'Ik coaguleer nu de beste caf-bonen van Endor,' kwetterde hij monter terwijl een van zijn aanhangsels een vloerluik openzwaaide en een ander aanhangsel in de kruipruimte eronder dook, om even later weer op te duiken met een schep van de donkerbruine bonen. 'Ah! Geplukt op de kliffen van de Campalaanse bergketen op het zuidoostelijke schiereiland van de bosmaan door goedbeloonde, menselijk behandelde Ewok caf-boeren!'

'Oké, oké, effe dimmen, stuk schroot,' zei Han. 'We proberen dit kind nog even te laten slapen.'

'Ah!' riep BX-778 uit.

Han wreef in zijn ogen en kreunde.

'Verontschuldigen, meester Solo. Ik verlaag nu het volume met twaalf procent.'

'Fantastisch.'

BX-778 goot de bonen in een cilinder aan het eind van een derde aanhangsel. 'Caf-bonen, gebrand in de ambachtelijke gourmetfabrieken van Hosnian Prime door de beste culinaire meesterdroïden in het sterrenstelsel.' Hij zweeg en richtte die grote, geelverlichte ogen op Han.

'Wat?'

'Op jou na, BX,' zei de droïde hoofdschuddend. 'U hoort te zeggen: *De beste culinaire meesterdroïden op jou na, BX.*'

'Heb jij ook een mute-knop?' vroeg Han, maar zijn stem werd overstemd door het gesnor van de caf-molen. 'Doe zachtjes, zei ik!'

'Om caf te maken, dienen caf-bonen gemalen te worden.' Han wist bijna zeker dat hij iets zuurs in de stem van de droïde hoorde. Hij besloot het te negeren. 'Anders gezegd,' ging de droïde verder,

‘een culinaire droïde dient de bonen te malen teneinde de caf te bereiden, meester Solo.’

Het eerste ochtendschijnsel sloop langs de donkerpaarse hemel over de torenspitsen en koepels van Hanna City. Vanuit de slaapkamer hoorde hij vaag het dringende gemompel van Leia en Mon Mothma, die een of andere nieuwe crisis die de Senaat had getroffen bespraken. Han zuchtte. De eindeloze reeks vergaderingen en administratie van de dag die voor hem lag, kakelde door zijn hoofd als een boze geest. Hoe deed Leia dat? Zijn vrouw leek geboren voor de saaie sleur van politiek. Natuurlijk, ze mopperde tot diep in de nacht tegen Han over ingewikkelde intriges in de Senaat en over intergalactische bonje, maar zelfs als ze gefrustreerd was, leek dat haar op de een of andere manier lichter te maken – een wereld die ze volledig begreep en waar ze echt deel van uitmaakte.

Maar Han kon nauwelijks een hele alinea van dat geestloze bureaucratistische jargon doorwerken. Hij probeerde het te volgen, vooral wanneer Leia aan het woord was, maar zijn geest dwaalde onvermijdelijk af naar gedachten over de open ruimte, het steeds sterkere trillen van een schip dat op het punt stond de hyperruimte binnen te gaan, de sensatie van het zorgeloos van maan naar maan flitsen. Alles had zo eenvoudig geleken in die bedwelmende, ademloze jaren van rebellie. Dat was het natuurlijk niet: bij elke verkeerde beweging dreigde marteling en de dood, en leven in de greep van een schijnbaar eindeloze oorlog was in de loop van de tijd aan hen allemaal gaan vreten. Maar er was een mandaat, een duidelijke vijand om te ontwijken en te vernietigen, het gevoel van een missie, en alle roekeloze levensvrijheid die daarbij hoorde op de achtergrond.

Nu... Han keek naar de kleine slapende gestalte van zijn zoon op de bank. Het jongetje had de hele wereld lichter gemaakt toen hij er net was: dit eenvoudige, onmogelijke flintertje hoop te mid-

den van zoveel dood en vernietiging. Maar na al die jaren van oorlog stond Han nog in de gevechtsstand, en een nieuw, kwetsbaar leven betekende een heel nieuw gevoel van kwetsbaarheid. Leia had steeds weer bewezen dat ze voor zichzelf kon opkomen, en had zelfs meer dan eens Hans leven gered, en Han was eindelijk opgehouden zich voortdurend zoveel zorgen over haar te maken. Nu was er een kleine, spartelende uitbreiding van hemzelf in de wereld en hij had eerlijk gezegd geen idee wat hij ermee aan moest.

Er kwam een wolk stoom van de andere kant van de aanrecht. 'Eén gloeiendhete verrukkelijke beker op Endor geogste, op Hosnian gebrande, en op Chandrila gebrouwen caf, meester Solo,' kondigde BX-778 aan, nu weer op normaal volume. 'Snapt u? Omdat ik het hier heb gebrouwen!' De droïde zette de keramische beker op de aanrecht en gooide al zijn zeven armen in de lucht met een hees schallend gelach. 'Op Chandrila!'

Aan de andere kant van de kamer barstte Ben weer in huilen uit.

'BX!' brulde Han. 'Ik zei toch...' Hij zuchtte, wreef over zijn gezicht en ging terug naar de bank. Wat had het voor zin? 'Ik ga je wegbrengen voor een persoonlijkheids-make-over en een geheugenwissing.'

'O jee,' kweelde BX-778, 'u klinkt wat kregel, meester Solo.'

'Han,' zei Leia en stormde de kamer in met haar handen in haar lange, verwarde bruine haar.

'Hè?'

'Ik heb de kamer nodig, lieveling. Ik moet de holokaarten gebruiken en de projector in de slaapkamer is niet groot genoeg.'

'Groot genoeg? Wat ben je...'

Leia vuurde een blik op hem af, die blik die alles wat hij wilde zeggen zonder een woord uitwiste, en Han stak zijn handen op. 'Uw wens is mijn bevel, prinses.'